

heit (afgekort Stasi) rond de 180.000 Inofficiële Mitarbeiter (IM's) en 90.000 officiële 'ambtenaren' in dienst. Op een bevolking van ruim 16 miljoen mensen wil dat zeggen dat een op de zestig DDR-burgers een spion was. De IM's hielden de bevolking in de gaten, maar verspreidden ook leugens over mensen die tegen dat communistische systeem waren, waardoor deze mensen door de politie konden worden opgepakt. Bovendien werden alle spionnen op hun beurt ook weer bespioneerd.

langdurig coma. De grote schokkende gebeurtenis die hij voor haar moet zien te verbergen, is het feit dat hun land, de DDR, inmiddels niet meer bestaat. De film speelt zich voor een belangrijk deel af in 1990, net na de val van de Berlijnse muur. Zijn moeder was jarenlang actief voor de Oost-Duitse communistische partij. Alexander besluit de DDR te laten voortbestaan in zijn moeders slaapkamer. Dat leidt tot heel komische situaties.

jard schakels in het menselijke DNA begon. De zoektocht naar genen die erfelijke ziekten veroorzaken is volop bezig en heeft al resultaten opgeleverd. Er is bijvoorbeeld bekend welk gen taaislijmziekte of darmkanker veroorzaakt. Daardoor ontstaat de hoop ziekteverwekkende genen te kunnen repareren of te kunnen vervangen. De volgende stap wordt gezet als gentherapie mogelijk wordt. Genetisch materiaal wordt in menselijke cellen ingebracht, uitsluitend voor geneeskundi-

voor jou toegepast worden en in welke niet? Wat vind jij van de visie dat God doorgaat met scheppen en dat de mens daar een rol in speelt?

MAA 16/1

Begin jij?

In het voorjaar van 2010 springt een verwarde toerist een Amsterdamse gracht in. Voorbijganger Erik Blom aarzelt geen moment en duikt de man achterna. Hij redt de drenkeling en wordt als held onthaald. 'Ik hoop dat anderen hetzelfde doen, als mij zoiets overkomt,' zegt Erik na afloop.

Helaas lijkt dat niet erg waarschijnlijk. Behalve Erik deed namelijk niemand anders aan de kant iets om de man te redden. Terwijl er toch zeker 100 mensen stonden te kijken. Ze maakten zelfs foto's van het ongeluk.

Waarom doet iemand (n)iets?

De Amerikaanse wetenschappers Latané en Darley deden onderzoek naar dit verschijnsel, dat zij het 'Bystander effect' noemden. Aanleiding voor het onderzoek was de moord op een jonge vrouw, Kitty Genove. De vrouw werd in 1964 midden op de dag in New York vermoord. Een half uur lang viel een man haar aan met een mes. 38 mensen liepen langs tijdens de aanval, maar niemand greep in. Om uit te vinden hoe dit kwam, deden Latané en Darley een aantal proeven. Daarbij lieten ze een persoon spelen dat hij in nood was en keken ze of voorbijgangers hem hielpen. Ze ontdekten dat het uitmaakte of de voorbijgangers het voorval in hun eentje zagen gebeuren of in een groep. Waren ze

alleen dan hielpen ze de persoon eerder, dan wanneer ze in een groep getuige waren.

Alleen en groep

Hoe kan dit nu? Volgens de onderzoekers speelt de sociale druk in een groep een rol. Zij ontdekten namelijk dat mensen een noodsituatie in een groep anders beoordelen dan wanneer zij hetzelfde alleen meemaken. In een groep kijkt bijna iedereen eerst naar de reactie van de anderen. Doen die anderen niets, dan maken de meeste voorbijgangers daaruit op dat het niet nodig is om te helpen.

Wie is verantwoordelijk?

Verder ontdekten de wetenschappers dat een persoon die in zijn eentje een ongeluk ziet gebeuren, zich al snel persoonlijk verantwoordelijk zal voelen om te helpen. In een groep werkt dit anders: de verantwoordelijkheid van die ene persoon wordt dan als het ware verdeeld over alle voorbijgangers. Iedere voorbijganger voelt zich dan maar een klein beetje verantwoordelijk om te helpen.

Daardoor denkt iedereen dat een ander wel iets zal doen. En omdat alle voorbijgangers dat denken, helpt uiteindelijk niemand. **SS**

Bespreken

Hoe reageer jij meestal in situaties waarin hulp nodig is? Heb je zo'n situatie weleens meegemaakt? Stel: jij bent in nood. Wat moet je doen? (Eén persoon aanspreken en om hulp vragen in plaats van algemeen 'Help' roepen.) Ken je het tv-spotje 'Pak de dader, pak je mobiel' nog? Waarom maakt de overheid zo'n spotje, denk je?

Extra materiaal

In de Mediabox zit een filmpje waarin een scholier hulpeloos op de grond ligt. Niemand helpt hem. Pas na een hele tijd grijpt een leerkracht in. Hoe komt dit, denk je? Wat zou jij in het vervolg doen als je iemand zo zou zien liggen? Ook in de Mediabox, het tv-spotje 'Pak de dader, pak je mobiel.'

